

Sažetak postupnika za uzimanje i pripremu uzoraka pri laboratorijskoj dijagnostici COVID-19.

Preuzeto iz:

Guidelines for Laboratory Diagnosis of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) in Korea, KiHo Hong et al. Ann Lab Med 2020;40:351-360

Ove preporuke se mogu primijeniti na rad u laboratoriju medicinske laboratorijske dijagnostike.

Preporuke za sigurno uzimanje krvnih uzoraka

Kod uzimanja krvi od bolesika sa sumnjom ili dokazanom infekcijom COVID-19 potrebna je zaštitna odjeća, zaštitna maska N95 iliKF94, jedokratne rukavice, zaštitni ogrtić koji prekriva cijelo tijelo, s dugim rukavima i kopčanjem/vezanjem na leđima, te zaštita za oči (zaštitne naočale) ili lice (*engl. face shield*).

Pakiranje i transport uzoraka

Pakiranje i transport uzoraka unutar medicinske institucije:

- Primarni spremnik mora biti zavoren s navojnim zatvaračem, napravljen od čvrste nelomljive plastike (npr. konična epruveta od 50 mL),
- Podaci o bolesniku (ime, oznaka) i ostali podaci važni za pretragu moraju biti označeni na spremniku,
- Vanjske stijenke spremnika se moraju dezinficirati sa 70% etanolom, po potrebi ponovo upisati oznake. Spremnik se stavi u plastičnu vrećicu s patentnim zatvaračem i stavi u sekundarni spremnik za transportiranje. Sekundarni spremnik mora biti od čvrstog i nelomljivog materijala.
- Transport uzoraka unutar iste institucije se odvija osobno, ne preporuča se koristiti sustav pneumatskih cijevi. Ovi uzorci se moraju transportirati ne-standardnim putem prolazeњa, primjerice koristi se samo jedno dizalo određeno za osobe koje transportiraju ove uzorke. Osoblje zaduženo za transport mora biti upoznato s postupcima u slučaju izljevanja ovih uzoraka.
- Kod prijema se provjerava očuvanost sekundarnog spremnika, te se u tom slučaju može ponovo koristiti nakon dezinfekcije sa 70% etanolom.

Transport izvan zdravstvene ustanove

- U tom slučaju se koristi trostruko pakiranje, sukladno uputama UN3373.
- Primari spremnik mora biti od čvrste plastike koja nije lako lomljiva i imati navojni čep. Dezinficiraju se vanjske stijenke primarnog spremnika odgovarajućim dezinficijensom, primjerice 70% etanol. Primarni spremnik se umota u dovoljno upijajućeg matrijala i stavlja u

sekundarni spremnik. Upijajući materijal mora biti dostatan za upijanje cjelokupnog sadržaja uzorka u slučaju proljevanja odnosno oštećenja. Sekundarni spremnik mora imati navojni sigurnosni čep s dodatnim prstenom protiv izlijevanja.

- Pri stavljanju u sekundarni spremnik, primarni se omota materijalom za ambalažu (*engl. bubble wrap*) i učvrsti radi sprječavanja pomicanja i oštećenja. Sve potrebne oznake se stave i na vanjsku stranu sekundarnog spremnika.
- Tercijarni spremnik ima oznake pošiljatelja i primaoca te oznaku za zarazni materijal, sukladno uputama UN3373.

Postupak s uzorcima i postupci pretraga

- Osoblje koje prikuplja i preuzima uzorke mora imati odgovarajuću zaštitnu opremu koja uključuje: ogrtič, zaštitnu masku (N95, KF 94 ili slični respirator), jednokratne rukavice i postupke provoditi u laminaru razine biosigurnosti 2 (BSL2). Postupci pri kojima može nastati aerosol se uvijek moraju provoditi u laminaru ove razine biosigurnosti. U slučaju da se spremnik s uzorkom mora otvoriti izvan laminara, potrebna je odgovarajuća osobna zaštitna oprema (zaštitna maska kao gore, ili višeg stupnja sigurnosti, a radna ploha se nakon postupka mora dezinficirati).
- Uzorci koji se koriste za izolaciju nukleinskih kiselina ili inaktivaciju se mogu koristiti izvan laminara uz odgovarajuće mjere predostrožnosti.
- Cjelokupni postupak pretrage mora biti u skladu s odgovarajućom razinom zaštite i primjenu mjera biosigurnosti.
- Po završetku rada radne plohe se dezinficiraju s virucidnim sredstvom (primjerice 70% etanol, 2% glutaraldehid, natrijev hipoklorit 0,05%, ili druga standardna virucidna sredstva).
- Sav infektivni otpad se mora zbrinuti prema nacionalnim propisima, a otpad za koji je dokazano da nije infektivan, zbrinjava se na odgovarajući način sukladno nacionalnim propisima.

Hrvatsko društvo za laboratorijsku medicinu
Hrvatskog liječničkog zbora

Preporuke priredili:

Prof.dr.sc. Vesna Kušec

Doc.dr.sc. Filip Sedlić